

A tanári záróvizsga pedagógia és pszichológia tételei

2 féléves zeneművésztanár szak

Pedagógiai tételsor

- 1. A nevelés antropológiai meghatározottsága:** a nevelhetőség kérdése, a nevelés határai, embereszmény és nevelés, a nevelés, mint szocializáció és perszonalizáció
- 2. A pedagógus mint hivatás és szakma:** a kezdő tanár problémái, a reflektív tanári habitus, életpályamodell; hagyományos és modern oktatási módszerek; motiváció és differenciálás az oktatásban
- 3. Az iskolai teljesítmény kulturális, társadalmi, pedagógiai összefüggései:** iskolai pályafutás és családi háttér: igényszint, korlátozott és kidolgozott nyelvi kód; a tudás mint kulturális tőke; szociáliskompetencia, érzelmi intelligencia
- 4. A speciális bánásmódot igénylő tanulók az iskolában és a zeneiskolában:** beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség, felzárkóztatás és tehetséggondozás; integrált nevelés, cigány tanulók, bevándorló közegekből érkezők; interkulturális nevelés és multikulturális társadalom

Szakirodalom:

Balogh László: Iskolai tehetségfejlesztés. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2004. **(3. és 4. tétel)**

Falus Iván: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.

Budapest, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2013. **(2. tétel)**

Fehérvári Anikó – Thomasz Gábor (szerk.): Kudarok és megoldások. Iskolai hátrányok, lemorzsolódás, problémakezelés. Budapest, OFI, 2015. **(3-4. tétel)**

Pusztai Gabriella: A társadalmi tőke és az iskola.

Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2009. **(3. és 4. tétel)**

Szabó László Tamás (szerk.): Didaktika szöveggyűjtemény.

Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2008. **(2.tétel)**

Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. Pécs, Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi intézet, 2015. **(3. és 4. tétel)**

Zrinszky László: Nevelélmélet. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 2006. **(1. tétel)**

Zenepedagógia, koncertpedagógia tételsor

5. Kodály zenei nevelése és hatása

6. Két szabadon választott alternatív zenepedagógiai módszer ismertetése (Orff, Dalcroze, Suzuki, Szilvay, Ulwill, Willems, Montessori, Kokas)

7. A zene transzfer és terápiás hatása

8. A koncertpedagógia módszerei

Szakirodalom:

Bernstein, Leonard: Hangversenyek fiataloknak. Budapest: Zeneműkiadó. 1974.

Bernstein, Leonard: A muzsika öröme. Budapest: Gondolat Kiadó. 1976.

Dobszay László: Kodály után. Tűnődések a zenepedagógiáról. Kodály Intézet. Kecskemét. 1991.

Harnoncourt, Nikolaus: A beszédszerű zene. Utak egy új zeneértés felé. Budapest: Editio Musica. 1988.

Kokas Klára: Képességfejlesztés zenei neveléssel Budapest: Zeneműkiadó. 1972.

Lindenbergerné Kardos Erzsébet (szerk.): Zeneterápia. Szöveggyűjtemény. Kulcs a Muzsikához Kiadó. Pécs. 2005.

Szőnyi Erzsébet: Zenei nevelési irányzatok a XX. században. Budapest. Tankönyvkiadó Vállalat. 1988.

Várad Judit: Az élménypedagógia szerepe a művészeti nevelésben. Magyar Művészet, Bp., MMA Kiadó, 2019, 7. évf., 3. sz., 59–66.

Várad Judit: A nonformális zenei nevelés integrálásának lehetőségei a formális oktatásba in: Sokszinű zenepedagógia. Szerk. Várad Judit – Szűcs Tímea, Debreceni Egyetemi Kiadó. 2017, 73–85.

Várad Judit: Közönségnevelés, élmény-koncert-élmény beépítése a köznevelésbe. in: Tanulmányok a levelező és részismereti tanárképzés tantárgy-pedagógiai tartalmi megújításáért – ének-zene, zenepedagógia, rajz- és vizuális kultúra. Szerk. Maticsák Sándor. Debrecen. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2015, 137–163. <http://tanarkepzes.unideb.hu/szaktarnet/kiadvanyok/muveszetek.pdf>

Várad Judit: Hogyan neveljük értő közönséget a komolyzenének. PhD disszertáció, University of Jyväskylä, 2010. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/24968/9789513938987.pdf?sequence=1>

Várad Judit: A művészeti nevelés helyzete és szerepe a 21. században. Zenével nem csak zenét tanulunk. 34-39. oldal Kutatások a zenei nevelés szerepéről a szocio-emocionális tanulásban. 39-44. oldal

Pszichológia tételsor

1. **Stressz és egészség:** fiziológiai stresszválaszok, pszichés stresszválaszok, szorongás típusai, megküzdési készségek, mentálhigiéné
2. **Életkori sajátosságok:** testi, társas, érzelmi és kognitív jellemzők, családi, iskolai, kortársi és szakmai szocializáció
3. **A tanulás folyamata:** behaviorista, kognitív és humanisztikus megközelítések, a tanulás motiválása
4. **Fejlődés és személyiségelméletek a pszichológiában:** pszichoszociális, kognitív, pszichodinamikai és humanisztikus megközelítések (Erikson, Piaget, Freud, Jung, Maslow, Rogers)

Szakirodalom:

Dr. Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2000.

Atkinson és Hilgard : Pszichológia, Osiris Kiadó, Budapest, 2005.

N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak, Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Zenepszichológia tételsor

5. **Az alkalmazott lélektan és a zenepszichológia kapcsolata:** a zenepszichológia helye, feladata, határterületei, története, alaklélektan és a zenetudomány, zenepszichológia úttörői
6. **A zenei észlelés fejlődéslélektani vonatkozásai:** idegrendszeri vonatkozások, fejlődéslélektani elméletek, hallási észlelés-pszichoakusztika, zene és a beszéd közös gyökerei, dallam és éneklés
7. **Szabadon választott téma, mely projekt keretében került kidolgozásra** (A zene gyógyító ereje, Mentális nehézségekkel küzdő zenészek, Zenével a tanulási zavarok ellen, Kovács módszer, Kerekítő módszer, Ringató módszer, Pszicho-akusztika stb.)

Szakirodalom:

Vas Bence (szerk.) (2015): Zenepszichológia tankönyv. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet digitális kiadvány. ISBN 978-963-642-777-1

Buzási Miklós (2014): Zeneterapeuta. Szecsox Kft., Dombóvár

Antalfai Márta (2016): Alkotás és kibontakozás, A Katarzis Komplex Művészetterápia elmélete és gyakorlata, Lélekben Otthon Közhasznú Alapítvány, Érd

Varvasovszkyné Velsz Dóra (2005): Zeneterápia és gyógypedagógia, súlyosan és halmozottan sérültek intézményeiben. Piremon Nyomda Debrecen

Daniel Stern (2006): Egy baba naplója – A kis gyermek életének bontakozó világa. Animula Kiadó
Daniel N. Stern (2002): A csecsemő személyközi világa. Animula Kiadó

Hans-Helmut Decker – Voight (2004): Zenével az életbe. A hangok szerepe a várandósáridején és kisgyermekkorban. Medicina Kiadó, Budapest
Kokas Klára (1992): A zene felemeli kezeimet. Akadémia Kiadó. Budapest

Kokas Klára (2012): Megfészültem a felhőket - Gyerekeim zenébe bújó történetei.

Kokas-Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány kiadványa, Budapest

Martin Schuster (2005): Művészetlélektan. Panem Kft., Budapest

Dr. Nagy Zoltán (2019): A csodálatos agy. Semmelweis Kiadó, Budapest